

Sygn. akt **III Ca 896/16**

POSTANOWIENIE

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędziowie: SO Lucyna Morys - Magiera

SR del. Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Iwona Reterska

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 r. na rozprawie

sprawy z wniosku B. W.

z udziałem Ż. W.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt I Ns 614/13

postanawia:

1. **oddalić apelację;**

2. **zasądzić od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy 2.400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR del. Maryla Majewska – Lewandowska SSO Andrzej Dyrda SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 896/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 2 lutego 2016r. ustalił, że w skład majątku wspólnego B. W. i Ż. W. wchodzi prawo własności lokalu położonego w P. przy ulicy (...), dla którego, w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, prowadzona jest księga wieczysta (...), z własnością którego związany jest udział wynoszący (...) części w prawie własności nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz części budynku i innych urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali. Następnie dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że prawo własności nieruchomości opisanej powyżej przyznał uczestniczce postępowania Ż. W. oraz oddalił wniosek o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym. Nadto ustalił, że uczestniczka poniosła nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 59.363,06 zł i zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy 52.355,97 zł, płatne w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia. Sąd ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie oraz nakazał pobrać od wnioskodawcy oraz uczestniczki postępowania kwoty po 632,86 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że Ż. K. w dniu 21 lipca 1992 roku otrzymała administracyjny przydział na mieszkanie położone w P. przy ulicy (...). Uczestniczka w dniu 7 października 1992 roku uiściła kaucję w wysokości 3.282.200 zł.

Uczestniczka postępowania przed ślubem pracowała za granicą. W 1990 i 1991 roku miała zgromadzone środki w walutach obcych.

W dniu 3 listopada 1993 roku zostało wydane przez (...) zaświadczenie, z którego wynikało, że na ten dzień stan oszczędności uczestniczki wraz z premią gwarancyjną oraz odsetkami wynosił 53.396.700 starych złotych.

Ż. W. oraz B. W. zawarli związek małżeński w dniu 29 października 1994 roku.

W piśmie z dnia 18 lipca 1997 roku S. Z. pokwitował, że otrzymał jako rekompensatę z tytułu zamiany mieszkania w kwocie 2.693,15 zł, pozostała kwota tj. 4.306,85 zł została przez Ż. W. wpłacona na rachunek Spółdzielni Mieszkaniowej tytułem spłaty zadłużenia S. Z..

W piśmie z dnia 3 lipca 1996 roku został ustalony wkład lokatorski na mieszkanie położone w P. przy ulicy (...) na kwotę 17.121,18 zł. W dniu 24 lipca 1996 roku uczestniczka postępowania wpłaciła wkład lokatorski w kwocie 17.121,18 zł .

Ze zlikwidowanej książeczki mieszkaniowej uczestniczki pochodziła kwota 10.300 zł

W dniu 31 lipca 1996 roku z rachunku przedsiębiorstwa (...) SA na rachunek Spółdzielni Mieszkaniowej (...) wpłynął przelew w kwocie 8.500 złotych tytułem uzupełnienia wkładu mieszkaniowego Ż. W..

Pismem z dnia 5 sierpnia 1996 roku spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w P. poinformowała (...), że uczestniczka otrzymała przydział na spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu położonego w P. przy ulicy (...). W piśmie wskazano, że wymagany wkład wynosi 17.121,18 zł, zwracano się do (...) o zlikwidowanie książeczki mieszkaniowej ze stanem: 223.000 starych złotych oraz 4,12 nowych złotych.

W dniu 19 sierpnia 1996 roku uczestniczce została zwrócona nadpłata wkładu lokatorskiego w kwocie 4.193,15 zł.

W 2002 lub 2003 roku małżonkowie kupili kilkumiesięczny samochód marki C. (...). Samochód był używany, sprowadzony z zagranicy.

Sygn. akt III Ca 896/16

Małżonkowie złożyli wniosek o przekształcenie prawa lokatorskiego w prawo odrębnej własności. W dniu 5 października 2007 roku została ustalona kwota umorzenia kredytu w wysokości 10,46 zł.

Mieszkanie było zadłużone, przed przekształceniem prawa należało spłacić zadłużenie w kwocie 4.300 zł. Kwotę tą zapłaciła uczestniczka ze swojego wynagrodzenia.

W dniu 4 grudnia 2007 roku małżonkowie na podstawie art. 12 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o spółdzielniach mieszkaniowych nabyli prawo własności lokalu położonego w P. przy ulicy (...). Dla lokalu tego, w Sądzie Rejonowym w Gliwicach, prowadzona jest księga wieczysta (...), z własnością lokalu związany jest udział wynoszący (...) części w prawie własności nieruchomości wspólnej, którą stanowi grunt oraz części budynku i innych urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 20 grudnia 2012 roku (I RC 719/12) pomiędzy małżonkami orzeczona została separacja.

Uczestniczka zeznała, że w chwili likwidacji książeczki mieszkaniowej jej stan wynosił 10.300 zł wraz z naliczoną premią.

W 1994 roku uczestniczka osiągnęła dochód w wysokości 72.886.800 starych złotych, brak jest informacji o wysokości dochodu osiągniętego w tym czasie przez wnioskodawcę. W 1995 roku B. W. osiągnął dochód w wysokości 7.137,93 zł. W 1996 roku wnioskodawca osiągnął dochód w wysokości 8.380,09 zł, zaś uczestnika 10.599,89 zł. W 1997 roku wnioskodawca osiągnął dochód w wysokości 9.375,98 zł, zaś uczestniczka 11.909,27 zł. W 2001 roku wnioskodawczyni osiągnęła dochód w wysokości 24.696,83 zł, w 2002 roku 29.884,90 zł, w 2003 roku 32.146,80 zł, w 2004 roku 32.466,48 zł, w 2005 roku 34.291,98 zł, w 2006 roku 35.994,62 zł, w 2007 roku 44.430 zł.

W 2008 uczestniczka postępowania osiągnęła dochód w wysokości 54.622,81 zł, zaś wnioskodawca 28.151,88 zł. W 2009 roku uczestniczka postępowania osiągnęła dochód w wysokości 20.304,54, w 2011 roku uczestniczka postępowania osiągnęła dochód w wysokości 37.478,44 zł.

Wartość mieszkania ustalono na kwotę 164.075 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy, wskazując na podstawy prawne wniosku, tj. art. 46 k.r.o. w związku z art. 1035 k.c. oraz art. 210, 211, 212 i n. k.c. jak również proceduralne, tj. art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 688 k.p.c. oraz art. 618-625 k.p.c., wskazał, że zgodnie z art. 684 k.p.c. skład i wartość majątku ulegającego podziałowi ustala sąd.

Sąd wskazał, że uczestnicy zgodnie ustalili, że w skład ich majątku wspólnego wchodzi prawo własności lokalu położonego w P. przy ulicy (...). Sąd wskazał, że uczestnicy nie domagali się podziału rzeczy ruchomych.

Sąd Rejonowy wskazując, że zgodnie z art. 567 § 1 k.p.c. w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami Sąd rozstrzyga o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym oraz o tym, jaki wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Rozliczenie nakładów w niniejszym postępowaniu znajduje podstawę prawną w art. 45 k.r.o., zgodnie z którym każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, może też żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swego majątku osobistego na majątek wspólny. Żądanie rozliczenia nakładów i wydatków na majątek wspólny poczynionych z majątku osobistego zgłosiła wyłącznie uczestniczka postępowania.

Sąd uwzględnił roszczenie uczestniczki o rozliczenie nakładów w postaci uiszczzonego wkładu lokatorskiego w kwocie 10.300 zł. W 1996 roku kwota ta odpowiadała 11,80 przeciętnej pensji (przeciętne miesięczne wynagrodzenie w 1996 roku wynosiło 873 zł). W chwili ustania wspólności majątkowej tj. w 2012r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 3521,67 zł. Po pomnożeniu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2012 roku przez 11,80 Sąd ustalił

Sygn. akt III Ca 896/16

kwotę 41.550,06 zł uznając, że w takiej wysokości nakład został poniesiony przez uczestniczkę. Pomimo, iż uczestniczka wskazywała, że pozostała część wkładu uiszczona została z jej przedmałżeńskich oszczędności, to jednak, w ocenie sądu ani nie sprecyzowała w jakiej kwocie miał to być nakład z tych środków, ani ich nie wykazała.

Z tych względów Sąd ustalił, że uczestniczka poniosła nakład na majątek wspólny w kwocie 41.550,06 zł oraz wydatki w kwocie 17.813 zł w łącznej kwocie 59.363,06 zł. Połowa z tych kwot (29.681,53 zł) została odliczona od przysługującej wnioskodawcy spłaty.

Sąd zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę 52.355,97 zł płatną w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia. Sąd ustalając termin zapłaty świadczenia wyznaczył jednocześnie datę jego wymagalności. W konsekwencji odsetki ustawowe od świadczenia, w przypadku opóźnienia w jego spełnieniu, będą przysługiwały wnioskodawcy na podstawie przepisu art. 359 § 1 k.p.c. w zw. z art. 481 § 1 k.p.c.

O kosztach Sąd rozstrzygnął na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalając, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Sąd nakazał nadto pobrać od wnioskodawcy oraz uczestniczki postępowania kwoty po 632,86 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

Apelację od tego orzeczenia wniosła uczestniczka postępowania zaskarżając postanowienie w części, tj. w zakresie oddalenia wniosku uczestniczki o ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym oraz w przedmiocie zasądzenia od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwoty 52.355,97 zł, płatnych w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia.

Zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego tj.: art. 43 k.r.o. w związku z 567 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku uczestniczki postępowania o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, pomimo, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazywał, że takie ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym jest całkowicie uzasadnione, art. 45 § 1 k.r.o. poprzez niewłaściwy sposób obliczenia wniesionego przez uczestniczkę postępowania nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny na podstawie pomnożenia przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za pracę do wysokości wkładu.

Nadto zarzuciła naruszenie przepisów postępowania tj.: art. 233 k.p.c. przez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i oddalenie wniosku uczestniczki postępowania o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym, pomimo, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazywał, że takie ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym jest całkowicie uzasadnione.

Na tych podstawach wniosła o zmianę zaskarżonego pkt. 3 postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach Wydział I Cywilny z dnia 2 lutego 2016 r. sygn. akt I Ns 614/13 przez ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym małżonków Ż. W. i B. W., tj. przyjęcie, że udział w majątku wspólnym uczestniczki wynosi 65%, a wnioskodawcy 35% oraz zmianę zaskarżonego pkt. 5. postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach Wydział I Cywilny z dnia 2 lutego 2016 r., sygn. akt I Ns 614/13 w ten sposób, że uczestniczka zapłaci wnioskodawcy kwotę 22.970,50 zł w terminie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie Nadto wniosła o zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji z jednoczesnym przekazaniem temuż Sądowi kwestii rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od uczestniczki na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt III Ca 896/16

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenie wnioskodawcy przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia nie wymienione wprost regulacje prawne zawarte w art. 567 k.p.c. oraz art. 688 k.p.c. w związku z art. 618 - 625 k.p.c., a nadto art. 43 i 45 k.r.o., a następnie prawidłowo ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny, natomiast informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Ustalenia te Sąd Okręgowy przyjmuje za własne.

Przepis art. 233 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. odnosi się wprost do oceny dowodów wskazując, według jakich kryteriów winna być ona przeprowadzona. Wyraża zasadę swobodnej oceny dowodów stanowiąc w § 1, że Sąd ocenia

wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Skuteczne naruszenie zasady z art. 233 § 1 k.p.c. następuje w sytuacji uchybienia przez Sąd zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, które wyłącznie mogą zostać przeciwstawione uprawnieniu Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Oznacza to, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Z tego wynika, że tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00).

Sąd Okręgowy wskazanych powyżej uchybień nie stwierdził. W szczególności zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do stwierdzenia zasadności wniosku uczestniczki o ustalenie nierównych udziałów. Wniosek ten został bowiem poparty wyłącznie oświadczeniem uczestnikiem, którym wnioskodawca zaprzeczył.

Zgodnie z art. 43 § 2 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

Wskazane powyżej przesłanki muszą być spełnione kumulatywnie, a zatem konieczne jest wykazanie nie tylko różnego stopnia przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku, ale również „ważnych powodów” do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym. (porównaj: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013r., IV CSK 553/12).

Wykazanie tych okoliczności, stosownie do art. 232 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c., ciąży na uczestniku który domagał się zastosowania art. 43 § 2 k.r.o. Wobec zatem stwierdzenia okoliczności przyczynienia się uczestniczki postępowania do powstania majątku wspólnego w większym stopniu, a także niewykazania przez nią zaistnienia ważnych powodów, wniosek ten został zasadnie oddalony. W szczególności nie wykazała aby wnioskodawca zarówno prowadził nieetyczny, naganny moralnie tryb życia, jak również aby wynosił przedmioty wchodzące w skład majątku wspólnego bez zgody uczestniczki. Pomimo, iż podnosiła w toku postępowania, iż wnioskodawca w ten sposób postępował, to jednak okoliczności tej, wobec zaprzeczenia temu przez wnioskodawcę, w żaden dalszy sposób nie wykazała. W ocenie Sądu Okręgowego podnoszone przez nią okoliczności należało uznać za „gołosłowne”, a zatem zasadnie winna ponieść konsekwencje nieudowodnienia tych okoliczności.

Również ustalenie wysokości nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny było prawidłowe.

Sygn. akt III Ca 896/16

W ocenie Sądu Okręgowego, żaden inny miernik nie ma charakteru w równym stopniu obiektywnego, jak przeciętne miesięczne wynagrodzenie. Mimo zmiany podaży i popytu na rynku, zmian co do struktury i relacji cen, wskaźnik przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pozwala na zobiektywizowanie oceny siły nabywczej pieniądza, a co zatem idzie, ustalenia rzeczywistej wartości przyczynienia się do powstania majątku wspólnego. Zastosowanie tymczasem sposobu ustalenia wartości tych nakładów w sposób przedstawiony przez wnioskodawczynię, w sposób pośredni prowadziłoby do uwzględnienia wniosku z art. 43 § 2 k.r.o.

Za niezasadny należało uznać również zarzut naruszenia art. 212 § 3 k.c.

Zgodnie z art. 212 § 3 k.c., jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. W razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 stycznia 2013r. (V CSK 79/12) sąd stosując art. 212 § 3 k.c. powinien uwzględnić nie tylko składniki majątkowe, które są przedmiotem postępowania [...], ale całościowo stan majątkowy uczestników postępowania [...], w szczególności czy inne, nieobjęte postępowaniem, składniki majątku współwłaściciela zobowiązanego do spłat mogą mieć znaczenie dla możliwości i terminu wywiązania się przez niego z obowiązku spłat, w tym poprzez ewentualną możliwość zaciągnięcia odpowiedniego kredytu. Ochrona sytuacji majątkowej współwłaściciela, któremu przyznano przedmiot objęty postępowaniem podziałowym powinna nastąpić z jak najmniejszym uszczerbkiem dla ochrony interesów majątkowych pozostałych współwłaścicieli uprawnionych do stosownych spłat.

Sąd Okręgowy uwzględniając zarówno czas trwania postępowania (trzy lata), jak również okoliczność przyznania mieszkania uczestniczące postępowania, doszedł do przekonania, że ustalony przez Sąd Rejonowy termin spłaty dopłaty na sześciu miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, jest odpowiedni w świetle przesłanek z art. 212 § 3 k.c., w szczególności uwzględnia również interes wnioskodawcy.

Z tych względów apelacja podlegała oddaleniu w oparciu o art. 385 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Andrzej Dyrda SSO Lucyna Morys – Magiera